

2. Dobosh, O., 2012. *Pidhotovka maybutnikh vykhovateliv doskil'nykh zakladiv do profesiynoyi diyal'nosti zasobamy dilovoyi hry* [Preparation of future educators of pre-school establishments for professional activity by means of business games]. *Bulletin of the Precarpathian University. Series "Pedagogy"*, XLIII-XLIV, pp. 43-48.
3. Kryzhanovs'ka, Z. Yu., 2009. *Samorealizatsiya lyudyny yak zaporuka yiyi samorozvytku* [Self-realization of a person as a guarantee of self-development]. *Social Psychology*, 3(35), pp. 95-100.
4. Kuzikova, S. B. 2011. *Psykhohihiya samorozvytku* [Psychology of self-development]. Sumy: MacDen.
5. Nekrasova, S. M. 2012. *Formuvannya hotovnosti do profesiynoho samorozvytku maybutnikh mahistriv z upravlinnya navchal'nym zakladom* [Formation of readiness for the professional development of future masters in management of an educational Institution]. Candidate of Pedagogy. Zaporizhzhia.
6. Sushchenko, L. O. 2008. *Stymulyuvannya profesiynoho samovdoskonalennya vchyteliv pochatkovykh klasiv u systemi pisyadyplomnoyi osvity* [Stimulation of professional self-improvement of primary school teachers in postgraduate education system]. Candidate of pedagogical sciences. Zaporizhzhia.
7. Topchiy, H. S. 2011. *Ihrovi pedahohichni tekhnolohiyi yak umova profesiynoho samorozvytku maybut'oho vchytelya* [Pedagogical technologies in the form of the game as a condition for professional self-development of the future teacher]. Candidate of pedagogical sciences. Kherson
8. Frytsyuk, V. A. 2017. *Teoretychni ta metodychni zasady pidhotovky maybutnikh pedahohiv do bezperernoho profesiynoho samorozvytku* [Theoretical and methodological principles of training of future teachers for continuous professional self-development]. Doctor of Pedagogical Sciences. Vinnytsia.
9. Chursyna, A. S. 2011. *Formyrovanye hotovnosti k professyonal'nomu samarazvytyyu u studentov vuza v protsesse uzichenyya psykhologo-pedahohyeheskykh dystsyplin* [Formation of readiness for professional self-development among university students in the process of studying psychological and pedagogical disciplines]. Candidate of Pedagogical Sciences. Chelyabinsk.

В статье рассматриваются вопросы профессионального саморазвития; осуществлен теоретический анализ проблемы определения понятия профессионального саморазвития будущих воспитателей учреждений дошкольного образования; основные задачи саморазвития и самосовершенствования при подготовке будущих воспитателей в ЗВО и необходимости поддержки профессионального развития педагога; обоснована целесообразность использования игровых технологий в подготовке будущих воспитателей в высших учебных заведениях; обосновано использование различных игровых педагогических технологий для дальнейшего профессионального саморазвития в учебно-профессиональной деятельности, способствует адаптации студентов с особенностями дальнейшей педагогической работы.

Ключевые слова: саморазвитие, самосовершенствование, профессиональное саморазвитие, профессиональная деятельность, будущий воспитатель заведения дошкольного образования, игра, игровая технология.

The article deals with the issue of professional self-development, its main tasks and self-improvement during the future pre-school establishment educators training in HEE and the necessity of professional support of pedagogues development; theoretical analysis of the determination problem of the notion of the future pre-school establishments educators professional self-development has been conducted; the purposefulness of the gaming technologies usage in future educators' training in higher educational establishments has been substantiated, as well as the usage of various gaming pedagogical technologies for further professional self-development in educational and professional activity, promoting the students' adaptation to the peculiar features of further pedagogical work. The aim of the investigation is to reveal the peculiar features of the professional self-development of the future pre-school education establishment educator. The preparation of an active, initiative pedagogue, capable of continuous self-perfection, capable to be competitive and realizing his / her potential in favour of the society becomes of special significance in modern education, the problem of the correspondence of the future pedagogues with the needs of direct activity becomes more acute. The effective professional training of the future educator for preschool children is impossible without self-education, self-upbringing and self-development. That is, the student's learning and self-study requires not only knowledge of the forms and methods of classroom work, work with the book and other modern sources of information, but also the use of some volitional efforts, the development of certain personal qualities. Self-development is the most important mechanism of self-improvement, and without it, neither improvement nor self-improvement is possible. It is possible to improve some kind of thing or object, some general phenomenon (life, space, ecological environment, etc.). The continuous professional development of future educators is a permanent dynamic process, aimed at the self-organization of progressive changes in the sphere of the inner world of the student's personality, in order to achieve higher levels of professionalism in pedagogical activity.

Key words: self-development, self-improvement, professional self-development, professional activity, the future pre-school education establishment educator, game, gaming technology.

УДК 373.2.011.3-051:373-056.2/3

DOI 10.31339/2413-3329-2018-2(8)-90-93

Кас'яненко Оксана Миколаївна,
кандидат педагогічних наук, старший викладач,
Мукачівський державний університет, м. Мукачево

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ІНКЛЮЗІЇ

У межах статті визначено педагогічні умови формування готовності майбутніх фахівців дошкільної освіти до інклюзії в процесі їх фахової підготовки. При цьому констатовано, що формування інклюзивної компетентності майбутніх вихователів як компоненту професійної готовності у системі підготовки студентів є нагальною потребою сучасної освіти, адже майбутні вихователі не мають чіткого уявлення про інклюзивну освіту дітей з обмеженими можливостями здоров'я в ЗДО, слабо володіють технологіями виховання і навчання такої категорії дітей, не усвідомлюють важливість подібної освіти та роботи щодо підвищення рівня власної інклюзивної компетентності. Для формування інклюзивної компетентності у вищих навчальних закладах необхідно забезпечити певні педагогічні умови.

Ключові слова: інклюзивна компетентність; інклюзивна освіта; педагогічні умови; інформаційно-орієнтований, квазіпрофесійний та діяльнісний підхід.

Постановка проблеми. В умовах реформування національної системи освіти в Україні винятково важливого значення набуває застосування інноваційних педагогічних технологій підготовки майбутніх фахівців закладів дошкільної освіти до професійної діяльності в умовах інклюзії. Важливість вирішення цього завдання в наш час зумовлюється тенденцією до зростання кількості дітей, у яких офіційно діагностовано різного роду порушення розвитку та відхилення поведінки. Необхідність підтримки та захисту дітей з особливими потребами закріплена у Конституції України, законах України «Про освіту», «Про охорону дитинства», «Про загальну середню освіту», «Про внесення змін до деяких законів України про освіту з організації інклюзивного навчання»; наказах Міністерства освіти і науки України. У Концепції розвитку інклюзивної освіти (2010 р.) серед важливих завдань реалізації інклюзивного підходу визначено удосконалення системи підготовки та перепідготовки педагогічних кадрів, які працюють в умовах інклюзивного навчання.

На сучасному етапі розвитку освіти особливо гострою є проблема підготовки фахівців, які могли б задовольнити освітні потреби різних категорій дітей, у тому числі і дітей з особливими освітніми потребами: із затримкою психічного розвитку, з порушеннями роботи опорно-рухового апарату, з різноманітними вадами та розладами психічних процесів (уява, увага, пам'ять, мовлення, мислення). Окрім цього, реалії суспільного життя вимагають залучення до дошкільної освіти й таких дітей, які раніше не відвідували закладів дошкільної освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблему підготовки майбутнього вихователя до професійної діяльності вивчали О. Абдуліна, А. Беленька, О. Богиніч, А. Богуш, Л. Зданевич, О. Кучерявий, Л. Кондрашова, Н. Кузьміна, К. Крутій, О. Писарчук та ін. Питання готовності майбутнього педагога до роботи з дітьми в умовах інклюзивної освіти досліджували Н. Назарова, І. Хафізуліна, Ю. Шумилівська та ін.

Мета статті: обґрунтування ефективності педагогічних умов формування готовності майбутніх вихователів до роботи з дітьми дошкільного віку в умовах інклюзії.

Результати дослідження. Провідною тенденцією сучасного етапу розвитку зарубіжної та української спеціальної освіти кінця ХХ століття є інтеграція дітей з обмеженими можливостями здоров'я в систему масової освіти. В практиці освіти багатьох країн, в т. ч. в Україні, починає реалізовуватися принцип інтегрованого підходу – надання дітям із різними відхиленнями у розвитку можливості навчання в загальноосвітніх закладах зі звичайними дітьми, за обов'язкового створення додаткових умов спеціальної допомоги та підтримки. Зміна концепції навчання у напрямі інклюзії осіб з особливими освітніми потребами в загальноосвітній простір вимагає зміни поглядів на підготовку майбутніх фахівців та на самі шляхи підготовки.

Інклюзивна освіта – це гнучкий підхід до навчання, унікальний процес доступної освіти для кожного, в якому ліквідовані бар'єри, пов'язані з несхожістю тих, кого навчають [1]; процес спільної освіти звичайних і дітей з особливими потребами, в якому реалізується методика індивідуального підходу, що враховує інтелектуально-особистісний потенціал, який розвивається в творчому руслі і оцінюється позитивно; специфічна форма організації навчально-виховного процесу, де усі діти, незалежно від їх фізичних, психічних, інтелектуальних, культурно-етнічних, мовних й інших особливостей, включені в загальну систему освіти і навчаються за місцем проживання разом зі своїми однолітками без інвалідності в одних і тих же загальноосвітніх закладах, які враховують їх особливі освітні потреби та надають своїм вихованцям необхідну спеціальну підтримку. Інклюзивна освіта дітей з особливостями розвитку спільно з їх однолітками – це навчання різних дітей в одній групі, а не в спеціально виділеній групі ЗДО [2].

Інклюзія є процесом збільшення участі кожної дитини окремо в соціальному житті ЗДО, а також процес зниження рівня ізоляції дітей в усіх навчально-виховних процесах. Інклюзія сприяє

реструктуризації культури ЗДО, його правил і внутрішніх норм, практик для повного прийняття усього різноманіття дітей, з їх особистими особливостями і потребами. Вона безпосередньо торкається усіх дітей, а не тільки особливо уразливих категорій, таких як діти з обмеженими можливостями; орієнтована на вдосконалення ЗДО не лише для дітей, але і для працівників. Кожна дитина має право відвідувати ЗДО поруч зі своїм домом. Різноманіття і несхожість дітей один на одного характеризується не проблемою, а найважливішим ресурсом, який можна використати в освітньому процесі. Інклюзія – це наявність тісних, ґрунтованих на дружбі відносин між ЗДО та суспільством.

Таким чином, інклюзія – це процес розвитку гранично доступної освіти для кожного в освітніх установах, формування навчально-виховних процесів з постановкою адекватних цілей усіх дітей, процес ліквідації різних бар'єрів для найбільшої підтримки кожного та максимального розкриття їх потенціалу [3]. Інклюзія – створення в групі умов, які диктуються змістом і методами пізнавальної діяльності для повної включеності кожного; це здатність колективу або співтовариства брати на себе відповідальність і сприяти рішенню проблем, що виникають з особливостей початкових даних дітей [4].

Формування готовності майбутніх вихователів до роботи з дітьми дошкільного віку в умовах інклюзії передбачає врахування комплексу таких педагогічних умов: 1) реалізація контекстного підходу у формуванні мотиваційно-ціннісних установок з організації інклюзивної освіти дошкільників; 2) синтезування змісту дисциплін психолого-педагогічного циклу у спецкурсах з організації навчально-виховної роботи з дітьми дошкільного віку з обмеженими психофізичними можливостями; 3) забезпечення наступності етапів (інформаційно-орієнтованого, квазіпрофесійного, діяльнісного) як поєднання теоретичної та практичної підготовки.

Реалізація *першої педагогічної умови* передбачає застосування технології контекстного навчання, що дає змогу сформувати цілісну структуру майбутньої професійної діяльності студента. Ця умова спрямована на розвиток активності та організацію самостійної роботи, розвиток пізнавального інтересу майбутніх вихователів. Для того щоб забезпечити формування в майбутніх вихователів мотиваційно-ціннісних установок до організації інклюзивної освіти дошкільників слід використовувати емоційно насичений, цікавий і практичний матеріал для формування пізнавальної діяльності; враховувати особливості інтелектуальної, емоційно-вольової та дієво практичної сфер особистості.

Реалізація *другої умови* – синтезування змісту дисциплін психолого-педагогічного циклу з організації навчально-виховної роботи з дітьми дошкільного віку з обмеженими психофізичними можливостями дозволить розв'язати суперечності між ускладненням професійної діяльності вихователя ЗДО і недостатнім рівнем сформованості знань і вмінь працювати в умовах інклюзії, враховуючи її специфіку та психолого-педагогічні особливості дітей дошкільного віку.

Вивчаючи методики навчання у ЗДО, наприклад, «Методика розвитку мовлення дітей раннього віку», «Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень», «Методика ознайомлення дітей з довкіллям у ДНЗ», «Теорія та методика фізичного виховання та валеологічної освіти», студенти повинні ознайомлюватися з особливостями інклюзивної освіти, інтерактивними методами, що забезпечують взаємодію вихователя та дитини, а також визначати відмінності у технології формування різних знань. Значну увагу слід приділяти розробці фрагментів занять, повноцінних занять та виховних заходів, використовуючи освітньо-розвивальні, логічні та творчі завдання, проблемні ситуації та моделювання цих фрагментів в аудиторії з подальшим обговоренням.

Підготовка студентів до роботи з дітьми дошкільного віку в умовах інклюзії повинна здійснюватися через поглиблення змісту навчальних програм з психолого-педагогічних дисциплін,

дидактичних матеріалів, навчально-пізнавальної діяльності студентів. Засвоєння змісту психолого-педагогічних дисциплін спрямоване на розуміння сутності інклюзивної освіти в умовах інноваційних технологій навчання і виховання дітей дошкільного віку.

Мета та завдання вивчення таких дисциплін полягає в наступному: сформувати знання основних понять інклюзії, особливостей і закономірностей розвитку дітей дошкільного віку з психофізичними вадами, комплексним діагностичним обстеженням дітей та комплектуванням освітніх установ для них, а також диференційованими та індивідуальними механізмами і прийомами корекційного навчання і виховання [5]. Ураховуючи складність досліджуваного феномена, його функції та принципи, зміст психолого-педагогічних і методичних дисциплін необхідно доповнювати психолого-педагогічними і дидактико-технологічними знаннями. Важливу роль у підготовці майбутніх вихователів до роботи з дітьми дошкільного віку в умовах інклюзії відводиться педагогічній практиці. Серед завдань педагогічної практики передбачено вивчення діяльності вихователів щодо роботи з дітьми дошкільного віку в умовах інклюзії, спостереження за проведенням занять, взаємодію педагогів з дітьми в ході різних видів і форм навчально-пізнавальної діяльності, умовами життєдіяльності; ознайомлення з планами навчально-виховної роботи. Студенти вчать аналізувати й інтерпретувати отримані теоретичні знання з проблем формування пізнавальної активності дітей з особливими потребами; проводити власні заняття; цілеспрямовано відбирати методи і прийоми організації освітнього процесу в групах; передбачати результати педагогічного впливу; самостійно проводити розвивальну і виховну роботу з дітьми дошкільного віку, враховуючи їх вікові, індивідуальні, психолого-педагогічні та фізіологічні особливості.

Третью педагогічною умовою, що сприяє ефективному здійсненню процесу формування інклюзивної компетентності майбутніх вихователів у процесі професійної підготовки є забезпечення наступних етапів формування готовності майбутніх вихователів, розвиток і застосування сформованих ключових компетентностей у практичній і дослідницькій діяльності студентів.

Перший етап – інформаційно-орієнтований – етап процесу формування готовності майбутніх вихователів до організації інклюзивної освіти. Основна мета: розвиток і поглиблення інтересу й ціннісного ставлення до інклюзивної освіти дітей з обмеженими можливостями здоров'я в ЗДО, а також формування знань про способи організації цього виду навчання за кордоном і в Україні. На цьому етапі усі методи роботи спрямовуються на оволодіння майбутніми вихователями інклюзивної компетентності, а також формування рефлексивної компетентності в навчально-пізнавальній діяльності. Основними засобами досягнення поставленої мети на першому етапі є лекційні та семінарські заняття.

Метою другого етапу процесу формування готовності майбутніх вихователів – квазіпрофесійного – є подальший розвиток ключових змістових і операційних компетентностей під час вивчення спеціалізованих дисциплін, завданнями яких є: формування та апробація ключових змістових і операційних компетентностей, що належать до інклюзивної компетентності, в умовах, що моделюють майбутню професійну діяльність інклюзивної освіти; формування умінь описувати, пояснювати, прогнозувати педагогічні явища і набуття досвіду аналізу професійних, навчальних проблемних ситуацій і вирішення педагогічних завдань; прийняття індивідуальних і спільних рішень; розвиток здатності до рефлексії власної пізнавальної й квазіпрофесійної діяльності.

На третьому етапі – діяльній – студентам необхідно виконати комплекс практичних завдань дослідження стану проблеми навчання дітей з особливими освітніми потребами в конкретному ЗДО; виконувати завдання на діагностику сформованості колективу, в якому присутні діти з обмеженими можливостями здоров'я (можливо, за індивідуальною формою навчання) та їхньої ролі в колективі; вивчення особистості цих дітей, залучення до колективу, а також діагностику сформованості готовності до організації інклюзії шляхом анкетування вихователів-практиків. Даний етап спрямований на розвиток і застосування сформованих ключових компетентностей у практичній і дослідницькій діяльності студентів. Найбільший ефект на цьому етапі досягається під час педагогічної практики в умовах реального процесу інклюзивної освіти. Внаслідок слабого поширення цього виду навчання в ЗДО можна пропонувати виділення відповідних аспектів під час педагогічної практики, а також під час організації ознайомлювальної педагогічної практики в спеціальних (корекційних) закладах.

Висновки і перспективи подальших досліджень.

Ефективність підготовки студентів до роботи з дітьми дошкільного віку в умовах інклюзії залежить від реалізації взаємопов'язаних і взаємообумовлених педагогічних умов: реалізації контекстного підходу у формуванні мотиваційно-ціннісних установок з організації інклюзивної освіти дошкільників; синтезування змісту дисциплін психолого-педагогічного циклу з організації навчально-виховної роботи з дітьми дошкільного віку з обмеженими психофізичними можливостями; забезпечення наступності етапів (інформаційно-орієнтованого, квазіпрофесійного, діяльсного) як поєднання теоретичної та практичної підготовки. Педагогічні умови взаємопов'язані також з основною метою, етапами, змістовим і операційним компонентами підготовки. Тільки взаємозв'язок усього цього забезпечує фахову підготовку майбутніх вихователів до роботи з дітьми дошкільного віку в умовах інклюзії.

Список використаних джерел

1. Воскобойнікова Г. Л. Психолого-педагогічні аспекти формування оздоровчого середовища в процесі професійної підготовки майбутніх учителів основ здоров'я / Г. Л. Воскобойнікова // Наука і освіта, 2010. – № 8. – С. 4–6.
2. Компетентностная модель современного педагога: учеб.-метод. пособие / О. В. Акулова и др. Санкт-Петербург: Изд-во РГПУ им. А. И. Герцена, 2007. – 158 с.
3. Концепція розвитку інклюзивної освіти // Інформаційний збірник МОН України, 2010. – № 34-36. С. 42–50.
4. Концепція державного стандарту спеціальної освіти дітей з особливими потребами // Дефектологія, 1999. – № 4. – С. 2–8.
5. Кузава І. Б. Інклюзивна освіта як психолого-педагогічна проблема / І. Б. Кузава // Науковий вісник Волинського національного університету ім. Л. Українки, 2009. – № 20. – С. 35–38.

References

1. Voskoboinikova G. L. Psychological and pedagogical aspects of the formation of the health environment in the process of training future teachers of the basics of health / G. L. Voskoboinikova // Science and Education, 2010. - No. 8. S. 4-6.
2. Competency model of a modern teacher: study method. manual / O. V. Akulova et al. St. Petersburg: Publishing house of the RSU them. A. I. Herzen, 2007. 158 p.
3. The Concept of the Development of Inclusive Education // Informational Collection of the Ministry of Education and Science of Ukraine, 2010. - № 34-35-36. Pp. 42-50.
4. Concept of the state standard of special education for children with special needs / Defectology, 1999. - No. 4. S. 2-8.
5. Kuzava I. B. Inclusive education as a psychological-pedagogical problem / I. B. Kuzava // Scientific Bulletin of the Volyn National University named after. L. Ukrainka, 2009. - No. 20. P. 35-38.

В рамках статті определены педагогические условия формирования готовности будущих специалистов учреждений дошкольного образования к инклюзивному образованию в процессе профессиональной подготовки в высшей школе. При этом констатируется, что формирование инклюзивной компетентности будущих воспитателей как компонента профессиональной готовности в системе подготовки студентов является насущной необходимостью современного образования, ведь будущие воспитатели не имеют четкого представления об инклюзивном образовании детей с ограниченными возможностями здоровья в УДО, слабо владеют технологиями воспитания и обучения такой категории детей, не осознают важность подобного образования и работы по повышению уровня собственной инклюзивной компетентности. Для формирования инклюзивной компетентности в высших учебных заведениях необходимо обеспечить определенные педагогические условия.

Ключевые слова: инклюзивное образование, педагогические условия, информационно-ориентированный, квазипрофессиональный, деятельностный.

At the present stage of development of education, very important has been the problem of training specialists which would be able to meet the educational needs of different categories of children, including children with special educational needs: with a delay of mental development, with disorders of the work of the locomotory system, with various disorders and disorders of mental processes (imagination, attention, memory, speech, thinking). Many countries, including in Ukraine, have practiced the principle of integrated approach - providing children with different deviations in development, the possibility of studying in general educational establishments with ordinary children, and the mandatory creation of additional conditions for special assistance and support. Changing the conception of learning in the direction of inclusion of people with special educational needs in the general educational space has required a change in the views on the training of future specialists and the ways of their preparation. The formation of the readiness of future educators to work with preschool children in the conditions of inclusion involves taking into account the complex of such pedagogical conditions: 1) implementation of the context approach in the formation of motivational-value facilities for the organization of inclusive education of preschoolers; 2) synthesis of the content of disciplines of psychological and pedagogical cycle in special courses on the organization of educational work with children of preschool age with limited psychophysical possibilities; 3) ensuring the continuity of the stages (information-oriented, quasi-professional, activity) as a combination of theoretical and practical training. The first pedagogical condition involves the usage of technology context learning, which enables to form a coherent structure of future student's professional activities and is aimed at the development of activity and the organization of independent work, the development of cognitive interest of future educators. Providing the second pedagogical condition will allow to resolve the contradictions between the complication of the professional activity of the educator of the kindergarten and the insufficient level of formation of knowledge and skills to work in conditions of inclusion, taking into account its specificity and psychological and pedagogical features of children of preschool age. The third pedagogical condition contributes to the effective implementation of the process of formation of the inclusive competence of future educators in the process of vocational training is to ensure the continuity of the stages of forming the readiness of future educators, the development and application of the formed key competencies in the practical and research activities of students.

Key words: inclusive competence, inclusive education, pedagogical conditions, information-oriented, quasi-professional, activ

УДК 378:373.2.011.3-051:001.2

DOI 10.31339/2413-3329-2018-2(8)-93-96

Кертис Наталія Володимирівна,
викладач,

Фізер Еріка Карлівна,
викладач,

Гуманітарно-педагогічний коледж Мукачівського державного університету, м. Мукачево

МІЖПРЕДМЕТНА ІНТЕГРАЦІЯ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

У статті проведено ретроспективний аналіз практики використання міжпредметних зв'язків, з'ясовано сутність поняття «міжпредметна інтеграція». Авторами розкрито особливості міжпредметної інтеграції навчальних предметів «Основи природознавства» і «Формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку» у гуманітарно-педагогічному коледжі в процесі фахової підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти.

Ключові слова: міжпредметна інтеграція, освітній процес, підготовка фахівців дошкільної освіти, дисципліни природничо-математичного циклу, міжпредметні асоціації.

Постановка проблеми. В умовах зростання ролі знань, інтенсифікації процесів глобалізації, професійна освіта розглядається як дієвий інструмент формування конкурентоспроможного, творчого фахівця, здатного жити в час динамічних змін. Гарантією успішного виконання суспільством своєї освітньої місії є якість підготовки педагогічних кадрів. Відповідно до положень Концепції розвитку педагогічної освіти, Національної доктрини розвитку освіти України у XXI столітті підготовка фахівців у вищому педагогічному навчальному закладі передбачає: розвиток творчих здібностей студентів і їхніх навичок самостійного наукового пізнання; самоосвіту, самореалізацію особистості; забезпечення високого рівня загальної та педагогічної культури, що дозволяють зберігати, постійно вдосконалювати власний професійний рівень та творчу індивідуальність, а також розвиток можливостей інтегрувати набуті знання, втілюючи їх у подальшій професійній діяльності.

Відтак підготовка фахівців дошкільної освіти потребує перегляду змісту, методів, засобів і форм організації пізнавальної діяльності. Як показує практика, ефективному формуванню цілісних знань студентів сприяють міжпредметні зв'язки. Виходячи з означеного, додаткового аналізу потребують сучасні підходи до організації освітнього процесу в закладах вищої освіти на засадах міжпредметної інтеграції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема міжпредметної інтеграції у психолого-педагогічній теорії досліджувалася науковцями в різні періоди і з різних позицій. Ідея інтегрованого підходу до навчання, енциклопедичності та взаємозв'язку знань була започаткована у роботах основоположників педагогіки Й. Гербарта, А. Дістервега, Я. Коменського, Дж. Локка, Г. Песталоцці, Ж. Ж. Руссо. Про важливість інтеграції знань неодноразово наголошувалось у прогресивній педагогіці. Ще в епоху Відродження вчені,

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>